

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 428/2021 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om införande av ett inhemskt coronapass

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 428/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Mia Laiho /saml:

Har regeringen inlett beredningen av ett coronaintyg/coronapass, om beredningen inte inlett, hur motiveras detta, och ämnar regeringen inleda beredningen av införandet av ett coronapass som ska att användas inom Finland som ett verktyg för att trygga hälsosäkerhet och enligt vilken tidsplan?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Utöver konsekvenser för enskilda medborgare har coronapandemin som redan pågått länge haft betydande konsekvenser för vårt samhälle och näringslivets olika sektorer. Olika servicebranscher såsom turist- och restaurangbranschen samt kultur- och evenemangsverksamheten har lidit särskilt av de begränsande åtgärder som vidtagits till följd av coronapandemin. Då Finlands vaccinationstäckning ökar bör nya alternativ ses över utöver nedstängnings- och begränsningsåtgärderna och delvis för att ersätta dessa, för att det ska vara möjligt att öppna samhället vad gäller tjänster och evenemang. Det är viktigt att i Finland införa förfaranden som beaktar hälsosäkerhetsaspekten, men dessutom påskyndar återhämtningen inom näringslivet. Ett coronaintyg eller -pass kunde i detta syfte vara ett potentiellt alternativ och kunde ha en positiv inverkan på återhämtningen inom näringslivet och utbudet av tjänster.

Dessutom bör man överväga övriga åtgärder med vilka det vore möjligt att underlätta situationen i synnerhet vad gäller offentliga tillställningar. I samband med uppdateringen av handlingsplanen i hybridstrategin bör det bland annat granskas ifall det är möjligt att lätta på begränsningarna avseende offentliga tillställningar, om spridningen av epidemin till följd av den ökade vaccinationstäckningen inte längre medför ett lika stort hot för hälso- och sjukvårdens bärkraft och människors liv och hälsa som tidigare. På motsvarande sett bör förutsättningarna för tillämpningen av 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar som gäller undvikandet av närkontakt i användningen av utrymmen avsedda för kunder och deltagare ses över. Skyldigheten att undvika närkontakt begränsar i en betydande grad användningen av till exempel teatrar, konsertsalar, biografer och motsvarande utrymmen.

Det finns dock fortfarande aspekter i införandet av ett coronaintyg eller -pass som kräver fortsatt utredning och noggrannare rättsliga reflektioner. Justitieministeriet har lyft fram att införandet av ett coronaintyg eller -pass kan vara av betydelse bland annat för den i 6 § i grundlagen tryggade jämlikheten och det i 10 § i grundlagen tryggade skyddet för privatliv, inklusive för personuppgifter. Alla ska ha lika möjlighet att få tillgång till ett coronaintyg eller -pass, men det är inte möjligt för alla att till exempel ännu få två vaccinationer. För närvarande är det avgiftsbelagt för symptomfria personer att få ett coronatestintyg, som är ett alternativ för en hel vaccinationsserie, vilket leder till särbehandling av personer som vaccinerats och inte vaccinerats.

De uppgifter om vaccination, genomgången sjukdom eller negativt testresultat som ingår i ett coronaintyg eller -pass kan anses vara känsliga personuppgifter, varvid tillåtelse för behandling av dem är problematiskt med tanke på skyddet av personuppgifter. En teknisk lösning ska hittas för problem som gäller skydd av personuppgifter för att personens uppgifter om hälsotillstånd inte ska behöva individualiseras (den så kallade Danmarks modellen). Det är även problematiskt att intyg av en godkänd coronavaccinationsserie, genomgången sjukdom eller ett negativt resultat från ett nyligen gjort coronatest inte är ett helt säkert bevis på att innehavaren av coronaintyget eller -passet inte kunde bära viruset eller smitta andra.

Kriterierna för rättsliga förutsättningar för införandet av ett coronaintyg eller -pass är olika beroende på om det är fråga om ordnandet av lagstadgade offentliga tjänster eller om ordnandet av offentliga tillställningar inom privat näringsverksamhet eller tillhandahållande av andra privata tjänster. Det är även av betydelse om det inte är obligatoriskt att ta coronavaccin, varvid det skulle vara problematiskt att använda vaccinintyg som krav för i synnerhet för användning av lagstadgade tjänster. De i grundlagen föreskrivna rättigheterna ska förverkligas även för dem som inte har ett intyg.

Vad gäller möjligheterna att införa ett coronaintyg- eller pass ska det även utredas huruvida det skulle vara snabbare eller mer flexibelt att införa ett pass i sådana offentliga tillställningar som förutsätter en frivillig insats från medborgarna på förhand, till exempel att en plats reserveras.

Eventuella användningssituationer för ett coronapass- eller intyg och beredningen av införandet har på begäran av statsrådets kansli utretts vid olika ministerier i april 2021. Vad gäller social- och hälsovårdsministeriets ansvarsområde ingick coronaintyg i den beredda ändringen av lagen om smittsamma sjukdomar som gäller hälsosäkerheten vid gränser. Nödvändiga ändringar gjordes under ledning av social- och hälsovårdsministeriet i informationssystemen inom hälso- och sjukvården och en förordning enligt klientuppgiftslagen bereddes som var nödvändig för att det skulle vara möjligt för medborgare att först få tillgång till ett vaccinintyg via tjänsten Mina Kanta i maj 2021 och ett EU-kompatibelt coronaintyg i juli 2021. Framtagningen och införandet av en applikation för kontroll av intyg har även ingått i helheten för EU-coronaintyget. Det är ändamålsenligt att genomföra den tekniska realiseringen av ett coronaintyg eller -pass genom tekniska

lösningar som tagits fram för EU-coronaintyget så att individualiserade uppgifter om hälsotillstånd skyddas.

Regeringen behandlade uppdateringen av hybridstrategin för epidemihantering i augusti och beslutade att brådska fortsätta beredningen av ett eventuellt införande av ett coronapass. Beredningen leds av social- och hälsovårdsministeriet i nära samarbete med arbets- och näringsministeriet, finansministeriet, undervisnings- och kulturministeriet och justitieministeriet.

Införandet av ett coronapasset kan lindra nuvarande restriktioner eller förebygga införandet av nya, striktare restriktioner. Dessutom är avsikten att underlätta verksamheten inom sådana branscher som för närvarande lider mest av restriktionerna eller för vilka det finns en allvarlig risk för att verksamheten ytterligare begränsas till följd av att epidemiläget försämras.

Helsingfors 13.8.2021

Näringsminister Mika Lintilä